

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกยุคปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าสื่อโทรทัศน์ได้เข้ามามีอิทธิพลกับสังคมไทยอย่างแพร่หลายเพราะเป็นสื่อที่ทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงได้ง่าย เนื่องด้วยธรรมชาติของโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่สามารถเผยแพร่ไปสู่ผู้ชมได้ในเวลาเดียวกัน ในรูปของภาพและเสียง ซึ่งจะเห็นได้จากที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ส่วนบุคคล เช่น ที่พักอาศัย หรือสถานประกอบการต่าง ๆ ก็มักจะมีการรับชมโทรทัศน์อยู่เสมอซึ่งถือว่าการชมโทรทัศน์เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไปในปัจจุบัน เพราะโทรทัศน์เป็นแหล่งความรู้ของคนทั่วไป ดังนั้นผู้คนจะสามารถรับทราบข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ที่มีความสำคัญต่าง ๆ ได้ โดยผ่านสื่อมวลชนประเภทนี้ ซึ่งทำให้ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิต และในบางครั้งพฤติกรรมบางอย่างของคนในสังคมก็อาจจะถูกกำหนดโดยข้อมูลข่าวสารที่หลั่งไหลเข้ามาสู่ตัวเราในทางอ้อม โดยที่เราสัมผัสข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ นั้นอย่างไม่รู้ตัว

จากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติปี 2546 ที่ได้ทำการสำรวจไว้ จำนวนครัวเรือนที่ชมโทรทัศน์ทั่วประเทศและรายภาค พบว่า จำนวนครัวเรือนทั่วประเทศมีทั้งสิ้นประมาณ 16.5 ล้านครัวเรือน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2546) และในจำนวนนี้เป็นครัวเรือนที่ชมโทรทัศน์เป็นรายภาค พบว่ากรุงเทพมหานคร มีอัตราการชมโทรทัศน์สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 95.7 และจากการสำรวจการชมโทรทัศน์ของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 57.9 ล้านคน พบว่า ประชากรในกรุงเทพมหานครมีอัตราการชมโทรทัศน์สูงกว่าภาคอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 96 นอกจากนี้ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติเกี่ยวกับประเภทรายการโทรทัศน์ที่ผู้ชมในกรุงเทพมหานครชอบชมมากที่สุด คือ รายการประเภทบันเทิง ร้อยละ 51 ข่าว ร้อยละ 46 สารคดีหรือความรู้ทั่วไป ร้อยละ 2 ความคิดเห็นหรือวิเคราะห์ ร้อยละ 0.20 อื่น ๆ ร้อยละ 0.19 และธุรกิจและโฆษณา ร้อยละ 0.03 ตามลำดับ

จากผลการสำรวจจะเห็นได้ว่าโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก และมีอิทธิพลต่อคนในสังคม ดังนั้นย่อมเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนที่จะต้องยึดถือในหน้าที่ ที่มี

ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยเช่นกัน ซึ่งสื่อโทรทัศน์มีหน้าที่ในการเสนอข่าวสาร หน้าที่ในการเสนอความคิดเห็น หน้าที่ในการบริการบันเทิง และหน้าที่บริการการศึกษา

การผลิตรายการโทรทัศน์นั้น มีกระบวนการผลิตที่ซับซ้อน และรายการโทรทัศน์แต่ละประเภทก็มีกระบวนการผลิตที่แตกต่างเช่นเดียวกัน โดยก่อนที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์จะผลิตรายการโทรทัศน์ออกสู่สายตาประชาชน จะต้องคำนึงถึง กลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของรายการ เนื้อหาสาระของรายการ และประเภทของรายการ ซึ่งประเภทของรายการนั้นจะเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ ของรายการ และกลุ่มเป้าหมายที่ตามมาเช่นกัน แต่เนื่องด้วยการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นของรายการโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการจึงจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์และยุทธวิธีต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ เพื่อให้รายการที่มีอยู่เดิมพัฒนารูปแบบให้มีความน่าสนใจมากขึ้น รายการต่าง ๆ จึงถูกสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย และฉีกตัวเองไปจากรูปแบบเดิม ๆ ของรายการประเภทที่มีเนื้อหาเดียวกัน แม้แต่กระทั่งรายการเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาเอง ก็มีวิวัฒนาการในการสร้างสรรค์ให้มีรูปแบบของรายการ ที่มีความน่าสนใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ารายการอื่น ๆ เลย

ปัจจุบันการนำเสนอรายการที่มีเนื้อหาเพื่อมุ่งสอนผู้ชมเรื่องของพระพุทธศาสนานั้นมีรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายคลึงกันเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยรายการที่เป็นรายการธรรมะ ที่ปรากฏในช่วงเดือนกรกฎาคม 2551 ทางสถานีโทรทัศน์ช่องปกติ พบว่ามีทั้งหมด 28 รายการ ดังนี้

ตารางที่ 1.1

แสดงรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา ที่ออกอากาศ

เดือนกรกฎาคม 2551 ทางสถานีโทรทัศน์ช่องปกติ

สถานีโทรทัศน์	รายการ	วันออกอากาศ	เวลา
ช่อง 3	ธรรมในใจ	เสาร์ - อาทิตย์	04.45 - 05.10 น.
ช่อง 5	สัจจะชีวิต	เสาร์ - อาทิตย์	05.00 - 05.25 น.
	พุทธธรรม นำอาชีพ	เสาร์ - อาทิตย์	05.25 - 05.30 น.
	แผ่นดินธรรม	อาทิตย์	06.25 - 06.48 น.
	สารธรรม	จันทร์	05.25 - 05.30 น.
	คัมภีร์มงคลชีวิต	จันทร์	13.00 - 13.25 น.

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

สถานีโทรทัศน์	รายการ	วันออกอากาศ	เวลา
	มองปัญหาด้วยธรรม	อังคาร	05.00 – 05.25 น.
	กรรมลิขิต	อังคาร	21.20 – 22.00 น.
	คิดดี ทำดี	พุธ	05.00 – 05.25 น.
	วิถีธรรม วิถีไทย	ศุกร์	05.00 – 05.05 น.
ช่อง 7	ธรรมะ	อาทิตย์	06.00 – 06.20 น.
ช่อง 9	อยู่เย็นเป็นสุข	เสาร์	04.30 – 05.00 น.
	แสงธรรม	อาทิตย์	04.30 – 05.00 น.
	คำตอบชีวิต	อาทิตย์	04.30 – 05.00 น.
	รู้ธรรมนำชีวิต	จันทร์ พุธ	04.30 – 05.00 น.
	ธรรมสวัสดิ์	จันทร์ – ศุกร์	05.00 – 06.00น.
	แสงธรรมส่องทาง	อังคาร	04.30 – 05.00 น.
	ชีวิตธรรม	พฤหัสบดี	04.30 – 05.00 น.
	เวทีธรรม	พฤหัสบดี	05.00 – 05.30 น.
ช่อง NBT	ธรรมะ@โฮม	เสาร์ – อาทิตย์	09.50 – 10.00 น.
	ความรู้คือพระที่ป	อาทิตย์	09.30 – 09.50 น.
	พุทธธรรมกู้ชาติ	จันทร์ – ศุกร์	13.30 – 13.40 น.
	ทศพิชราชธรรม	จันทร์ที่ 1 และ 3 ของเดือน	04.10 – 04.30 น.
	เจริญธรรม	จันทร์ที่ 2 และ 4 ของเดือน	04.10 – 04.30 น.
	พุทธธรรม นำปัญญา	จันทร์	04.10 – 05.00 น.
	ธรรมรส ธรรมรัฐ	อังคาร	04.10 – 05.00 น.
	บ้านธรรมะ	พุธ	04.10 – 05.00 น.
	คุณธรรมชีวิต	พฤหัสบดีที่ 1 และ 3 ของเดือน	04.10 – 05.00 น.

จากตารางที่ 1.1 แสดงรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา ที่ออกอากาศเดือนกรกฎาคม 2551 ทางสถานีโทรทัศน์ช่องปกติ มีทั้งหมด 28 รายการ

รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่กำลังออกอากาศอยู่ในขณะนี้ มีรูปแบบการดำเนินรายการที่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ละรายการมักจะมีวิธีดำเนินรายการโดยพระภิกษุจะเป็นผู้เทศนาคำสั่งสอนทางพุทธศาสนา หรือในอีกรูปแบบหนึ่งคือ ผู้ดำเนินรายการจะตั้งคำถามเกี่ยวกับธรรมะและถามพระนักเทศน์ ซึ่งพระนักเทศน์ก็จะตอบปัญหาธรรมะนั้นพร้อมทั้งยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นเด่นชัดมากขึ้น แต่รูปแบบรายการนั้นจะมีความคล้ายคลึงกันเสียเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีรายการใดที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันกันอย่างสิ้นเชิง

เป็นที่น่าสังเกตว่ารายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่มีอยู่ในปัจจุบัน มักจะมีช่วงเวลาออกอากาศในช่วงเวลาเช้ามาก เวลาประมาณ 04.00 น.- 06.00 น. อาจเป็นเพราะรายการประเภทนี้ไม่สามารถจะทำรายได้ให้กับสถานีโทรทัศน์ หรือ บริษัทผู้ผลิตรายการเท่าที่ควร ดังนั้นเวลาในการออกอากาศจึงไม่มีในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ หรือ ช่วงเวลาค่า แต่ในปัจจุบันได้มีรายการที่มีวัตถุประสงค์มุ่งเพื่อสอนเรื่องกรรม และ คำสั่งสอนในพระพุทธศาสนาเพียงรายการเดียว ที่ออกอากาศในช่วงเวลาค่า และมีวิธีการดำเนินรายการที่แปลก แตกต่าง มีเนื้อหารายการที่สนุกสนาน ทำให้ผู้ชมที่ติดตามชมรายการสามารถได้รับความสนุกสนานจากการชมรายการพร้อมทั้งได้รับทราบคำสั่งสอนที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา เรื่องการปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรม การประพฤติกรรมดี และ กรรมชั่ว อีกด้วยโดยรายการนี้มีการนำเสนอรูปแบบที่แตกต่างจากรายการธรรมะรายการอื่น ๆ ที่ออกอากาศอยู่ในขณะนี้

รายการ “กรรมลิขิต” นับเป็นรายการโทรทัศน์รูปแบบใหม่ที่มีการนำเสนอรายการโดยได้เชิญแขกรับเชิญเจ้าของเรื่องราว หรือผู้ที่ได้ประสบเหตุการณ์ด้วยตนเอง หรือ เคยได้พบเห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำความผิด มาเป็นผู้เล่าเหตุการณ์และผลร้ายจากการกระทำความผิด ผ่านการจำลองเหตุการณ์จริง หรือการแสดงละครเพื่อเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น มีนักแสดงสมมุติที่มีการแสดงสมจริงในฉาก สถานที่ และเหตุการณ์ มีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนเรื่องราวที่แขกรับเชิญได้กระทำความผิดในอดีตและส่งผลมายังปัจจุบัน เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด และ กรรมชั่ว เป็นผลกรรมที่ตามทันในชาตินี้ นำเสนอเพื่อเป็นอุทาหรณ์ให้กับผู้ชมได้มีความยับยั้งชั่งใจ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต มีสติ ตั้งอยู่ในศีลธรรม ความดี มีความละเอียดและเกรงตัวต่อบาปกรรม รายการ “กรรมลิขิต” มีคำขวัญประจำรายการว่า “กรรมดี คนดีทำได้ง่าย กรรมดีคนชั่วทำได้ยาก” รายการ “กรรมลิขิต” ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 21.20 น. – 22.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 โดยเริ่มออกอากาศเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2551 จนถึงปัจจุบัน ดำเนินรายการโดย นายมนตรี เชนอักษร ผลิตรายการโดย บริษัท กันตนา กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

เรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอในรายการนั้น เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของแขก รับเชิญ ทั้งที่ได้สัมผัสมาด้วยตนเอง และได้พบเห็นมาจากคนรู้จัก เป็นผลร้ายของกรรมที่ได้ใช้ชีวิต อยู่ในความหลงมัวเมา หรือกระทำความผิดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ผลกรรมที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็น ชัดเจน แต่จะเน้นเรื่องราวในชีวิตประจำวันที่สามารถเกิดได้ทุกเมื่อ ทุกเวลา ทุกนาที่ และเป็นจุด เปลี่ยนในชีวิตที่สำคัญ หากกระทำผิดพลาดเพียงนิดเดียวอาจจะก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งในชีวิต และทรัพย์สินที่จะตามมาได้ ดังเช่น รายการ “กรรมลิขิต” ตอน ทองอาถรรพ์ ออกอากาศวันอังคาร ที่ 3 มิถุนายน 2551 เวลา 21.20 น. เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง ของสองพ่อลูกที่กระทำความผิด โดยขโมยลอกเอาทองคำของพระพุทธรูปไปขาย จนผลกรรมบันดาลให้ พลาดปลั้งไปโดนน้ำร้อน ลวก ทั้งสองคน แต่แผลที่เกิดขึ้นไม่สามารถรักษาให้หายได้ เป็นแผลพุพองทั่วทั้งตัว ได้รับความ เจ็บปวดทุกข์ทรมานแสนสาหัส เหตุการณ์ที่ได้นำมาเล่าเรื่องนั้น ใช้วิธีการ สมมติตัวละครต่าง ๆ และจำลองสถานที่ รวมทั้งเหตุการณ์ มีเนื้อหาเข้าใจ ง่าย และเป็นอุทาหรณ์ให้คนที่คิดจะกระทำ ชั่วต้องชุกคิดและไม่กล้าทำผิดเพราะผลกรรมที่จะตามมา เป็นผลกรรมที่ตามทันอย่างรวดเร็วใน ปัจจุบันทันด่วน และในตอนท้ายของรายการจะมีพระนักเทศน์ที่มีชื่อเสียง มาให้คำแนะนำคำสอน ทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้ผู้ที่ประสบกับความทุกข์ ได้มองเห็นหนทางแห่งการตัดตอนกรรม เพื่อให้หลุดพ้นหรือลดทอนความทุกข์ทรมานจากกรรมนั้น ๆ ให้น้อยลงไป

จากแนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบ ของรายการที่นำเสนอต่อประชาชน รวมไปถึงเอกลักษณ์รายการ ทำให้ประชาชนผู้ชมรายการได้รับรู้และตระหนักถึงผลของกรรมที่จะ ตามทันในปัจจุบัน และจะสามารถเข้ามาก่อให้เกิดผลร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน “กรรมลิขิต” เป็น รายการที่ช่วยยกระดับคุณภาพจิตใจของคนในสังคมให้สูงขึ้นและมีเวทิต่างรายการสูงเทียบเท่า ละครหลังข่าว (ข้อมูลการจัดอันดับเรตติ้งของ AGB Nielsen Media Research –Thailand , 2552) นอกจากนี้รายการ “กรรมลิขิต” เองมีส่วนของการแสดงละครสมมุติ จึงทำให้รายการได้รับความ นิยม และรายการยังมีความมุ่งหวังและต้องการสอนธรรมะให้คนกระทำความดี ด้วย วิธีการนำเสนอที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน มีความสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ และมีความน่าสนใจอีกด้วย

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาผู้รับชมรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะทางประชากรที่หลากหลายและเป็นศูนย์กลาง ของสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยมุ่งศึกษาผู้รับชมที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน ในเรื่อง เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ จะมีการเปิดรับชมรายการ “กรรมลิขิต” แตกต่างกันหรือไม่ และกลุ่มผู้รับชมมีเหตุผลในการเลือกรับชม รวมทั้งได้นำเนื้อหาในรายการ หรือข้อคิดจากรายการไป

ใช้ประโยชน์อย่างไร และยังศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” อีกด้วย

ปัญหาคำวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้รับชมรายการ “กรรมลิขิต” เป็นอย่างไร
2. กลุ่มผู้รับชมรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” มีพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” อย่างไร
3. กลุ่มผู้รับชมรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” มีความพึงพอใจต่อรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” หรือไม่ อย่างไร
4. กลุ่มผู้รับชมรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” มีการใช้ประโยชน์จากรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ ของผู้ชมรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต”
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ของกลุ่มผู้รับชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต”
3. เพื่อศึกษาผลของพฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ของผู้ชมที่มีความสัมพันธ์กับรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต”

สมมติฐานของการวิจัย

1. กลุ่มผู้รับชมที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับที่แตกต่างกัน
2. กลุ่มผู้รับชม ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” แตกต่างกัน
3. กลุ่มผู้รับชม ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน จะมีการใช้ประโยชน์ต่อรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” ที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับสาร การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจที่มีต่อรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต” ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาเฉพาะประชาชนที่เปิดรับชมรายการ “กรรมลิขิต” และมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้จะใช้เวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 3 เดือน (มกราคม 2552 – มีนาคม 2552)

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

รายการ “กรรมลิขิต” หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหานำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์จริงที่สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ทุกวันอังคาร เวลา 21.20 น.- 22.00 น.โดยมีการนำเสนอด้วยการแสดงละครสมมุติจำลองเหตุการณ์จริง โดยนำเสนอในรูปแบบละครเป็นตอน ๆ

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของผู้รับชมรายการโทรทัศน์ “กรรมลิขิต”

การเปิดรับสาร หมายถึง ความถี่ หรือ ความบ่อยครั้งในการเปิดรับรายการ “กรรมลิขิต” ในแต่ละครั้ง

ผู้ชมรายการ หมายถึง ประชาชนที่รับชมรายการ “กรรมลิขิต” ในเขตกรุงเทพมหานคร
ความพึงพอใจต่อรายการ หมายถึง ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อรายการ “กรรมลิขิต” ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการ
  - ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับการกระทำกรรมกับสัตว์
  - ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับการกระทำกรรมกับพ่อแม่
  - ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับกรรมจากการขโมยของ
  - ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับการกระทำกรรม โดยการสาบาน
  - ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับการกระทำกรรม โดยการค้ายาเสพติด
  - ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับการกระทำกรรม โดยการหลอกหาคู่
  - ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับการกระทำกรรม โดยการจ้างฆ่า
  - ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับการกระทำกรรม โดยการทำแท้ง

- ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการเกี่ยวกับคำสอนของพระสงฆ์
- ความพึงพอใจต่อเนื้อหารายการที่แทรกคำสอนทางพุทธศาสนาไว้เพื่อกระตุ้น

ให้ผู้ชมปฏิบัติแต่กรรมดี

2. ความพึงพอใจต่อรูปแบบนำเสนอ

เหตุการ์ณ

- ความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอรายการที่เป็นการแสดงละครจำลอง

- ความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอรายการที่มีการสัมภาษณ์แขกรับเชิญ
- ความพึงพอใจต่อรูปแบบการนำเสนอรายการวาไรตี้

3. ความพึงพอใจต่อพิธีกร

- ความพึงพอใจต่อบุคลิกภาพของพิธีกร
- ความพึงพอใจต่อน้ำเสียงการพูดอย่างชัดถ้อยชัดคำ เสียงดังฟังชัด ของพิธีกร
- ความพึงพอใจต่อการสรุปใจความสำคัญของพิธีกรเกี่ยวกับเรื่องราวในรายการ
- ความพึงพอใจต่อการใช้ภาษาที่เป็นกันเอง เข้าใจง่าย ของพิธีกร

4. ความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการออกอากาศ

- ความพึงพอใจต่อวันออกอากาศ (วันอังคาร)
- ความพึงพอใจต่อเวลาออกอากาศ (21.20 น.)
- ความพึงพอใจต่อจำนวนครั้งของการออกอากาศ (4 ครั้ง/เดือน)
- ความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการออกอากาศ (40 นาที)

การใช้ประโยชน์จากรายการ หมายถึง การนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับชมจากรายการ “กรรมลิขิต” ไปใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความต้องการของแต่ละบุคคล ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ทำให้ทราบถึงผลกระทบเมื่อประพฤติความชั่ว และเกรงกลัวต่อบาปกรรม
- เพิ่มพูนความรู้ เรื่องคำสอนทางพระพุทธศาสนา
- รายการมีส่วนช่วยในการตอบสนองของความสนใจในประเด็นด้านคำสอนของพระพุทธศาสนาที่อยากรู้

- นำเรื่องราวในรายการไปเป็นหัวข้อสนทนากับผู้อื่นในสังคม
- นำหลักคำสอนทางพุทธศาสนาไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นต่อ
- รายการช่วยเป็นเพื่อนคลายเหงาได้
- นำหลักคำสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- เกิดความรู้สึกลัวว่าจะไม่กระทำความชั่วอีกต่อไป
- เป็นการเรียนรู้หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาด้วยตนเองผ่านรายการโทรทัศน์
- มีความยับยั้งชั่งใจ และอุทิศคิดมากขึ้นหากจะกระทำความผิด
- เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตรายการได้นำไปปรับปรุงรายการให้มีความสอดคล้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ชมรายการและเพื่อผู้ผลิตรายการจะได้ผลิตรายการได้ตรงตามความต้องการของผู้ชมรายการมากที่สุด

2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจที่จะผลิตรายการประเภทนี้ และรายการประเภทอื่น ๆ ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงการผลิตรายการให้มีสาระ ความรู้ สอดแทรกคำสอนทางพุทธศาสนา เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้คนในสังคมได้ตระหนักและเกรงกลัวต่อบาปกรรม และผลิตรายการให้มีการนำเสนอที่สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ชมรายการต่อไป